Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle
Lausunto 10.1.2023, HE 43/2022

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tekijänoikeuslain ja sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta

Toimivan TV-markkinan kannalta olennainen asia on verkkolähetysdirektiivin toimeenpano (25 h/m §). Siinä keskeistä olisi, että lausunnon sekä mietinnön perusteluihin kirjoitettaisiin esimerkiksi, että *”markkinaoikeudenkin vahvistama nykytilanne säilytetään lainsäädännössä ennallaan”*.

Olisi myös perusteltua palauttaa lausuntokierrokselle annetun hallituksen esitysluonnoksen pykäläperusteluita lausuntoon sekä mietintöön, kuten varsinkin seuraava lause: **”*esimerkiksi alkuperäisen lähetyksen teknisenä kokoonpanijana tai lähettäjäyrityksen alihankkijana toimivaa yritystä ei pidetä edelleen lähettäjänä*”**.

Lisäksi **tekijänoikeuslain 25 h §:ään tulisi lisätä uusi 5 momentti**, jossa selvennetään verkkolähetysdirektiivin 20 johdantokappaleen mukaisesti, että edelleen lähettämisenä ei pidetä ohjelmasignaalin jakelijan lähettäjäyritykselle tarjoamaa teknistä tapaa lähettäjäyrityksen lähetyksen vastaanoton varmistamiseksi tai parantamiseksi:

> **Uusi 25 h § 5 momentti**
> *Mitä edellä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta 25 f §:n mukaiseen lähettämiseen, kun lähetys tapahtuu lähettäjäyrityksen toimesta tai valvonnassa ja vastuulla millä tahansa teknologialla samanaikaisesti ja muuttumattomana. Edellä 1 momentissa tarkoitettuna edelleen lähettämisenä ei pidetä ohjelmasignaalin jakelijan lähettäjäyritykselle tarjoamaa teknistä tapaa lähettäjäyrityksen lähetyksen vastaanoton varmistamiseksi tai parantamiseksi.*

Lisäksi **tekijänoikeuslain 25 m §:ään tulisi lisätä uusi 2 momentti** varmistamaan, että suora sopiminen on myös suoran siirron menetelmän osalta aina mahdollista.

> **Uusi 25 m § 2 momentti**
> *Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta teoksen lähettämiseen suoran siirron menetelmällä, jos sen tekijä on luovuttanut oikeuden sen yleisölle välittämiseen sille lähettäjäyritykselle, jonka lähetystä lähettäminen suoran siirron menetelmällä koskee.*

Edellä esitetyillä lisäyksillä **korostettaisiin ja varmistettaisiin sitä, että Suomen hyvin toimivaa tv-markkinan toimintaa ei tällä esityksellä muuteta**.

Seuraavassa vielä perusteluja edellä mainituille täsmentäville lisäyksille, joilla siis jatkossakin **voitaisiin varmistaa nykyinen tasapuolinen ja toimiva sekä katsojille paras tv-lähetysten jakelumalli**:

- Suomessa on jo pitkään ollut käytössä tasapuolinen ja toimiva tv-lähetysten jakelumalli, jossa **tv-yhtiöt hankkivat kaikki tekijänoikeudet** − ja maksavat tekijöille korvauksen − sisältöjensä välittämisestä koko Suomen tv-yleisöille riippumatta siitä, katsotaanko ohjelmaa kaapeli- vai antenniverkossa.

- Malli on **turvannut katsojille runsaasti maksuttomia kanavia**. Suomessa on parikymmentä julkis- tai mainosrahoitteista televisiokanavaa, mikä on selvästi enemmän kuin muissa Pohjoismaissa.

- TV-markkinamme poikkeaakin olennaisesti muista Pohjoismaista: esimerkiksi Tanskassa kaapelioperaattori kokoaa ja myy kanavapaketin taloyhtiölle ja huolehtii myös sisältöjen tekijänoikeuskorvauksista. Suomessa kaapelioperaattorin rooli on erilainen: **meillä operaattori on tv-lähetysten tekninen välittäjä**. Sisällöistä, niiden hankinnasta ja **tekijänoikeusmaksuista huolehtivat tv-yhtiöt**. Tekijänoikeuden perusperiaatteen mukaisesti tekijällä on oikeus korvaukseen teoksensa käytöstä, mutta **tekijällä ei kuitenkaan ole oikeutta kaksinkertaiseen korvaukseen samasta asiasta**.

- OKM:n kuulemistilaisuuksissa 15.2.2022 ja 24.11.2022 sekä myös muissa yhteyksissä OKM:n virkamiehiltä olemme ymmärtäneet, että **edellä kuvattuun Suomen nykytilaan ei ole tarkoitus aiheuttaa muutoksia**. Siksi tämä asia tulisikin selkeästi tuoda esiin tekijänoikeuslainsäädännössä. Valitettavasti HE-muodossaan **lakiehdotus uhkaa jäädä tulkinnanvaraiseksi**. Se olisi huono asia ja siksi tarvitaan täsmennyksiä.

Kunnioittavasti

ELISA OYJ

Jyri Järvihaavisto
Yhteiskuntasuhdejohtaja